

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 30.09.2004
KOM(2004) 620 v konečném znění

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**o provádění doporučení Rady 98/561/ES ze dne 24. září 1998 o evropské spolupráci při
zajišťování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání**

1. Úvod

Dne 24. září 1998 přijala Rada ministrů doporučení o evropské spolupráci při zajišťování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání¹. V doporučení vyzývá členské státy, aby podpořily nebo zavedly systémy zajišťování kvality a přiměly instituce vysokoškolského vzdělávání a příslušné orgány ke spolupráci a výměně zkušeností. Kromě toho žádá Komisi, aby tuto spolupráci podpořila a podala zprávu o provedení cílů doporučení na evropské úrovni a na úrovni členských států.

Doporučení Rady z roku 1998 bylo do značné míry plodem evropského pilotního projektu, který v 90. letech připravila Komise. Toto doporučení položilo základ pro vytvoření sítě ENQA, Evropské sítě pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání, a přispělo k rostoucímu počtu jejích členů.

Nový impuls dodaly programu zajišťování kvality dvě politické události: boloňský proces a lisabonská strategie. Naposledy byl význam zajišťování kvality zdůrazněn ve Společné prozatímní zprávě Rady a Komise, předložené v březnu 2004, o provádění podrobného pracovního programu následných kroků k dosažení cílů systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě². Přísný a transparentní systém zajišťování kvality je také nezbytnou součástí „Evropského rámce kvalifikací“, k němuž se ministři zavázali v rámci boloňského procesu i lisabonské strategie.

Tato zpráva se skládá ze dvou částí. Části první – zavádění systémů zajišťování kvality v členských státech a části druhé – činnosti v oblasti spolupráce na evropské a mezinárodní úrovni. Zpráva se rovněž zabývá tzv. berlínským mandátem, který síti ENQA dali ministři signatářských zemí boloňského procesu. Přehled agentur podle zemí je uveden v příloze.

2. Část první: Zavádění systémů zajišťování kvality v členských státech

Shrnutí

Téměř všechny členské státy a jiné evropské země zavedly systémy zajišťování kvality, případně se tak chystají učinit. Jejich zkušenosti se liší podle doby trvání a náročnosti, nicméně všechny státy považují zajištění kvality za nejpodstatnější rys svých systémů vysokoškolského vzdělávání. Fungující systémy se řídí doporučením Rady z roku 1998.

2.1. Vytváření agentur

Rada v doporučení vyzývá členské státy, aby podporovaly a, v případě potřeby, zaváděly transparentní systémy zajišťování kvality. Většina členských států na to reagovala vytvořením jedné nebo více agentur zajišťujících kvalitu, které se zaměřují na zlepšování kvality prostřednictvím vnějšího hodnocení. Instituce vysokoškolského

¹ Doporučení Rady ze dne 24. září 1998 o evropské spolupráci při zajišťování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání (98/561/ES), Úř. věst. L 270, 7.10.1998, s. 56. Viz příloha 1.

² „Vzdělání a odborná příprava 2010“, úspěch lisabonské strategie závisí na nutných reformách. http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/jir_council_final.pdf.

vzdělávání jsou povzbuzovány k vytváření vlastních vnitřních mechanismů zajišťování kvality a v poslední řadě také k zajištění základu pro vnější hodnocení.

Charakteristika národních systémů vysokoškolského vzdělávání má vliv na řízení, oblast působnosti a zaměření agentur a jejich činností. Proto existují různé modely. Několik zemí se rozhodlo pro „hvězdicový model“, v němž existuje jedna ústřední akreditační agentura, která dohlíží na řadu agentur zabývajících se konkrétnějším hodnocením či akreditací. Jiné země mají jednu jedinou agenturu, která odpovídá za zajišťování kvality nebo akreditace.

V doporučení Rady se uvádí, že autonomie a/nebo nezávislost příslušných struktur orgánů odpovědného za zajišťování kvality (pokud jde o postupy a metody) pravděpodobně přispěje k účinnosti postupů pro zajišťování kvality a přijetí výsledků. Na druhou stranu se obecně uznává, že by agentury měly pracovat v úzkém spojení s akademickou obcí a brát náležitý ohled na potřeby společnosti, státních a soukromých sponzorů, studentů, rodičů a trhu práce.

Vedle národních nebo regionálních agentur existuje velké množství profesních akreditačních organizací (např. pro inženýry, lékaře, účetní). Byly tu dávno před doporučením Rady, které nemá na postup jejich práce vliv. Mezi nimi však existují podobnosti a synergie, které stojí za prozkoumání. To platí rovněž pro mezinárodní akreditační agentury nebo orgány, jako je například evropský EQUIS (obchodní studia) a americké agentury AACSB (obchodní studia) a ABET (akreditace v oblasti inženýrství v USA a pomoc při rozvoji akreditačních systémů v jiných zemích).

2.2. Druhy hodnocení

Rozlišujeme osm druhů hodnocení nebo akreditace: hodnocení předmětů, hodnocení programů, hodnocení institucí, akreditace programů, akreditace institucí, audit institucí (pokud jde o vnitřní mechanismy zajišťování kvality), porovnávání předmětů a porovnávání programů. Nejběžnější je i nadále hodnocení programů, těsně za ním však následuje akreditace programů a třetím nejčastějším druhem je audit institucí. V poslední době je zájem také o porovnávání programů nebo předmětů, při němž jde o nalezení osvědčených postupů v dané oblasti. Vývoj jasně směřuje k využívání celé škály druhů hodnocení a většina agentur obvykle používá více než jeden druh hodnocení.

2.3. Kritéria a metodologie

Rada doporučila, aby se systémy zajišťování kvality zakládaly na hlavních rysech uvedených v příloze doporučení. Obecně platí, že k nim agentury přihlížejí, ačkoli se jejich uplatňování může lišit podle souvislostí v daném státě nebo instituci. Následuje stručná analýza jejich provádění:

Kritéria

Doporučení úzce spojuje kritéria zajišťování kvality s cíli zadanými každé instituci ve vztahu k potřebám společnosti a trhu práce. Průzkum ENQA³ ukazuje, že dochází k jasnému posunu od hodnocení, které se zakládá na stanovených cílech instituce,

³

Viz poznámka pod čarou 9.

směrem k využívání objektivnějších vnějších kritérií a standardů při hodnocení a akreditaci. Může se jednat o minimální standardy, průměrné standardy nebo přísnější, náročnější standardy, jejichž cílem je rozpoznávat vynikající kvalitu.

Sebehodnocení institucí

Sebehodnocení je požadavkem většiny systémů hodnocení a akreditací. Skupina provádějící sebehodnocení se ve většině případů skládá z vedení a profesorského sboru. Studenti se účastní zřídka. Účast administrativních pracovníků a studentů se různí.

Návštěvy skupiny odborníků na místě

Návštěva na místě je běžnou součástí hodnotícího postupu. Náplní návštěvy jsou schůzky a rozhovory, často také prohlídky zařízení, setkání s vrchním vedením a přezkoumání listinných důkazů.

Složení skupiny odborníků

Všechny agentury využívají externí odborníky, přičemž mezinárodní odborníci jsou velmi často zařazováni do týmu odborníků, zejména v případě sousedících zemí sdílejících stejný jazyk. Odborníci ze světa práce bývají přizváni v méně než polovině případů, profesní sdružení, studenti a absolventi ještě řidčeji. Začleňování cizích státních příslušníků do řídicích orgánů agentur je méně obvyklé, ale jejich počet vzrůstá.

Podávání zpráv a návazná činnost

Zprávy se zveřejňují ve většině případů hodnocení a akreditace, ale ne ve všech. V praxi je běžné obrátit se na hodnocené instituce před tím, než se zprávy zveřejní. Ve třech čtvrtinách případů jsou za kroky návazné na doporučení odpovědné instituce, v polovině případů tuto odpovědnost sdílejí s agenturami a vládou.

3. Část druhá: Evropská a mezinárodní spolupráce

Shrnutí:

Většina zemí je v různé míře zapojena do dvoustranné, mnohostranné, evropské a globální spolupráce pro zajišťování kvality a akreditaci. Tyto nadnárodní iniciativy mají obdobné cíle – určit porovnatelná kritéria a metodologie a podpořit řádné fungování agentur zajišťujících kvalitu, aby se docílilo větší transparentnosti a nakonec i vzájemného uznání systémů zajišťování kvality a hodnocení.

3.1. Dvoustranná a regionální spolupráce

Vlády Belgie (Flandry) a Nizozemska se rozhodly, že sloučí své činnosti v oblasti zajišťování kvality do jednoho společného akreditačního systému. Agentury zajišťující kvalitu a vysokoškolské orgány z dvanácti zemí⁴ se rozhodly zapojit se do

⁴

Belgie (Flandry), [Dánsko](#), Irsko, [Itálie](#), Německo, Nizozemsko, Norsko, Rakousko, Spojené království, [Španělsko](#), Švédsko a Švýcarsko.

„Společné iniciativy pro kvalitu“, neformální síť států, které spolupracují v otázkách zajišťování kvality a akreditací bakalářských a magisterských programů v Evropě. 13 agentur z osmi zemí⁵ se rozhodlo založit Evropské konsorcium pro akreditace (*European Consortium for Accreditation – ECA*), které se zaměřuje na akreditační stránky procesu zajišťování kvality a usiluje o vzájemné uznání příslušných systémů zajišťování kvality a posudků do roku 2007. Ke členům Sítě středoevropských a východoevropských agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (*Network of Central and Eastern European Quality Assurance Agencies in Higher Education – CEE Network*) patří 18 agentur⁶. Agentury zajišťující kvalitu z pěti skandinávských zemí⁷ se v roce 2003 rozhodly, že dají pevnou formu své spolupráci ve Skandinávské síti pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (*Nordic Quality Assurance Network in Higher Education*). Všechna výše uvedená seskupení se týkají agentur, které jsou členy rozsáhlé Evropské sítě pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (*European Network for Quality assurance in Higher Education – ENQA*).

3.2. Evropská síť pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA)

Vytvoření sítě ENQA bylo přímým důsledkem doporučení Rady z roku 1998, a lze ji tudíž považovat za nejkonkrétnější výsledek na evropské úrovni i za výchozí bod a klíčového aktéra pro budoucí vývoj. Valné shromáždění ENQA v červnu 2004 rozhodlo, že členství v síti ENQA rozšíří na agentury ze 40 signatářských zemí boloňského procesu a zavede reformy nezbytné k tomu, aby ENQA splnila svůj budoucí úkol poskytovat služby svým členům a pracovat na vzájemném uznávání systémů zajišťování kvality v Evropě.

Síť ENQA se zapojila do úzké spolupráce se sítěmi pro hodnocení kvalifikací ENIC a NARIC, aby prozkoumala způsob, jakým by lepší informace o kvalitě mohly urychlit uznávání diplomů a doby studia, zejména pokud jde o nadnárodní vzdělávání. Síť ENQA plánuje, že prostřednictvím svých členů usnadní nadnárodní hodnocení, zvláště nadnárodní hodnocení společných a dvojitých diplomů.

3.3. Síť v oblasti vysokoškolského vzdělávání

Doporučení Rady požaduje podporu pro instituce vysokoškolského vzdělávání, které chtějí spolupracovat v oblasti zajišťování kvality na nadnárodním základě. Díky uvedenému doporučení a vzájemnému tlaku partnerů v rámci boloňského procesu bylo v tomto ohledu podniknuto několik iniciativ, případně se jim dostalo nových podnětů.

Asociace evropských univerzit (*European University Association – EUA*) řídí nadnárodní Program hodnocení institucí, kterým se snaží pomoci svým členům zajistit, aby instituce jako celek převzala odpovědnost za trvalé zajištění kvality a její zvyšování. Asociace evropských univerzit je rovněž zapojena do projektu podporovaného Komisí „Kultura kvality“, v jehož rámci si skupiny univerzit

⁵ Belgie (Flandry), Irsko, Německo, Nizozemsko, Norsko, Rakousko, Španělsko a Švýcarsko.

⁶ Z Bulharska, České republiky, Estonska, Chorvatska, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Makedonie, Německa (Bavorska), Polska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Slovenska a Slovinska.

⁷ Dánsko, Finsko, Island, Norsko a Švédsko.

vzájemně pomáhají se zaváděním vnitřních mechanismů zajišťování kvality, zlepšují si úroveň kvality a lépe se připravují na vnější hodnocení.

Na celosvětové úrovni působí Mezinárodní síť pro agentury zajišťující kvalitu v oblasti vysokoškolského vzdělávání (*International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education – INQAAHE*), která pracuje na příručce správných postupů pro agentury, a dále Mezinárodní asociace rektorů univerzit (*International Association of University Presidents – IAUP*), která posuzuje realizovatelnost „světového registru kvality“ pro agentury zajišťující kvalitu.

3.4. Rada Evropy

Podle Rady Evropy / Úmluvy UNESCO o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu⁸ uznává každá země kvalifikace za podobné odpovídajícím kvalifikacím ve svém vlastním systému, pokud mezi jejími vlastními kvalifikacemi a kvalifikacemi, o jejichž uznání se usiluje, nejsou podstatné rozdíly. Do těchto podstatných rozdílů může být zahrnuta kvalita výuky a studia. Z tohoto důvodu je důležitá současná úzká spolupráce mezi odborníky v oblasti zajišťování kvality (síť ENQA) a odborníky v hodnocení kvalifikací (síť Evropské unie NARIC a partnerská síť Rady Evropy ENIC a UNESCO-CEPES).

3.5. OECD a UNESCO

Organizace OECD a UNESCO spolupracují na vytvoření nezávazných hlavních směrů ochrany spotřebitelů při přeshraničním vysokoškolském vzdělávání se silným důrazem na zajišťování kvality. UNESCO ustavilo globální fórum pro zajišťování kvality, akreditaci a uznávání, které staví na existujících regionálních sítích a úmluvách týkajících se uznávání diplomů. Organizace UNESCO-CEPES v Evropě uskutečňuje projekt, v jehož rámci sbírá ukazatele pro vysokoškolské vzdělávání, které by mohly být užitečné při zajišťování kvality a provádění hodnocení.

4. Berlínský mandát

Dne 19. září 2003 se ministři odpovědní za vysoké školství ze 40 signatářských zemí boloňského procesu setkali v Berlíně a přijali komuniké, v němž vyzývají, aby ENQA „prostřednictvím svých členů ve spolupráci s EUA, EURASHE a ESIB vytvořila dohodnutý soubor standardů, postupů a hlavních směrů; našla způsoby, jak zajistit vzájemné posouzení systémů zajišťování kvality a/nebo akreditačních agentur nebo orgánů, a současně aby o tom ministrům podala zprávu prostřednictvím řídící skupiny v roce 2005.“

Rozdílné části tohoto mandátu zkoumají dvě pracovní skupiny, které utvořila ENQA. Jedna pracovní skupina se zabývá standardy, postupy a hlavními směry a druhá pracovní skupina zase vytvořením systému odpovídajícího vzájemného posuzování. Odborníci čerpají ze stávajících studií a zkušeností ENQA a jejích členů organizovaných v regionálních (severní a východní Evropa) nebo specializovaných sítích (Evropské konsorcium pro akreditaci – *European Consortia for Accreditation*).

⁸

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=165&CM=8&DF=10/02/04&CL=ENG>

Zkoumají hodnocení institucí EUA, dále přístup, který se uplatňuje v akci nazvané „*Tuning Project*“⁹ a který se zakládá na odborné způsobilosti, a také práci odborných akreditačních agentur specializovaných na určité obory. Kromě toho budou brát v úvahu zkušenosti i z jiných částí světa, zejména ze Spojených států.

Síť ENQA podává zprávy prostřednictvím řídicí skupiny boloňského procesu a svůj návrh závěrečné zprávy předloží do konce roku 2005, ještě před schůzkou ministrů v Bergenu v květnu 2005.

5. Závěr

Provádění doporučení Rady z roku 1998 zaznamenalo úspěch, uvažíme-li, že ve většině zemí byly zavedeny systémy zajišťování kvality a evropská spolupráce v oblasti kvality byla intenzivní. Je zřejmé, že práce na zajišťování kvality nabrala na obrátkách zejména poté, co se otázky kvality dostaly do středu zájmu v boloňském procesu a lisabonské strategii, a poté, co byly uznány za nezbytnou součást nově vznikajícího „Evropského rámce kvalifikací“.

Na dvoustranné a regionální úrovni se významným způsobem usilovalo o vytvoření prostředí důvěry, která by usnadnila vzájemné uznání systémů zajišťování kvality a hodnocení. Mandát, který byl v Berlíně dán ENQA, mohl mít stejně tak pozitivní vliv v širším evropském měřítku.

Nastal čas podniknout rozhodné kroky, aby se docílilo skutečného vzájemného uznání systémů zajišťování kvality i akreditací a hodnocení, a dovolit, aby zajištění kvality účinně přispělo k našemu sdílenému cíli učinit z evropského vysokoškolského vzdělávání „světovou značku kvality“. V této důležité oblasti může a musí dojít k pokroku.

Přílohy

1. Berlínské komuniké, výtah týkající se zabezpečení kvality
2. Stávající agentury zajišťující kvalitu podle zemí

⁹ Univerzita Deusto, Bilbao, Španělsko (www.relint.deusto.es/TuningProject/index.htm) nebo Univerzita Groningen, Nizozemsko (www.let.rug.nl/TuningProject/index.htm).

„Realizace Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání“

Komuniké Konference ministrů odpovědných za vysoké školství

v Berlíně dne 19. září 2003

=Výtah týkající se zabezpečení kvality=

„Ukazuje se, že kvalita vysokoškolského vzdělávání je samou podstatou vytváření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. Ministři se zavazují k podpoře dalšího rozvoje zabezpečování kvality na institucionální, národní i evropské úrovni. Zdůrazňují potřebu vytvoření vzájemně sdílených kritérií a metodologií pro zajištění kvality.

Rovněž zdůrazňují, že v souladu se zásadou institucionální autonomie je zabezpečení kvality vysokého školství především povinností každé jednotlivé vysoké školy, což je základem skutečné odpovědnosti akademického systému v rámci celonárodního systému kvality.

Shodli se proto, že by do roku 2005 měly systémy zabezpečení kvality zahrnovat:

- vymezení povinností zúčastněných orgánů a institucí;
- hodnocení programů či institucí, včetně vnitřního hodnocení, vnějšího hodnocení, účast studentů a zveřejnění výsledků;
- systém akreditací, udílení osvědčení nebo srovnatelné postupy;
- mezinárodní účast, spolupráci a utváření sítí.

Na evropské úrovni vyzývají ministři Evropskou síť zabezpečení kvality (ENQA), aby prostřednictvím svých členů ve spolupráci s EUA, EURASHE a ESIB vytvořila dohodnutý soubor standardů, postupů a hlavních směrů; našla způsoby, jak zajistit vzájemné posouzení systémů zajišťování kvality a/nebo akreditačních agentur nebo orgánů, a současně aby o tom ministrům podala zprávu prostřednictvím řídicí skupiny v roce 2005.“

Příloha 2

Agentury zajišťující kvalitu v oblasti vysokoškolského vzdělávání podle zemí

Country	Agency	Scope	Main evaluation type
Albania	Accreditation Agency of Higher Education, Accreditation Council	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation and accreditation
Austria	Fachhochschulrat – www.fhr.ac.at	National, non-university sector	Institutional and programme evaluation, programme accreditation
Austria	Österreichischer Akkreditierungsrat – www.akkreditierungsrat.at	National, private universities	Institutional accreditation, programme accreditation
Belgium (Flanders)	Flemish Inter-university Council – www.vlir.be	Regional, university sector	Programme evaluation
Belgium (Flanders)	Council of Flemish Institutes for Higher Education – www.vlhora.be	Regional, non-university sector	Programme evaluation
Belgium	Conseil des Recteurs (CRef)	University sector	Programme evaluation
Bulgaria	National Evaluation and Accreditation Agency at the Council of Ministers – http://www.neaa.government.bg	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation and accreditation
Croatia	National Council for Higher Education	National, university and non-university sectors	Programme evaluation in function of accreditation by ministry
Cyprus	Council of Educational Evaluation – sekap@cytanet.com.cy	National, non-university sector	Programme evaluation, programme accreditation
Czech Republic	Accreditation Commission – www.msmt.cz/DOMEK/default.asp?CAI=2856	National, university and non-university sectors	Programme accreditation

Country	Agency	Scope	Main evaluation type
Denmark	Danish Evaluation Institute – www.eva.dk	National, university and non-university sectors	Programme evaluation and accreditation, institutional evaluation
Estonia	Estonian Higher Education Accreditation Centre – www.ekak.archimedes.ee	National, university and non-university sectors	Programme accreditation
Finland	Finnish Higher Education Evaluation Council – www.finheec.fi	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation
France	Comité National d'Évaluation – www.cne-evaluation.fr	National, university sector	Institutional evaluation
France	Inspection générale de l'administration de l'éducation nationale et de la recherche (IGAENR) – www.education.gouv.fr	National, university and non-university	Institutional evaluation
Germany	Akkreditierungsrat – www.akkreditierungsrat.de	National, university and non-university sectors	Meta-accreditation
Germany	Zentrale Evaluations- und Akkreditierungsagentur (ZevA) – www.zeva.uni-hannover.de	Regional, university and non-university sectors	Programme accreditation
Germany	Akkreditierungs-, Zertifizierungs- und Qualitätssicherungs-Institut (ACQUIN) - www.acquin.org	Regional, university and non-university sectors	Programme accreditation
Germany	Agentur für Qualitätssicherung durch Akkreditierung von Studiengängen (AQAS) – www.aqas.de	Regional, university and non-university sectors	Programme accreditation

Country	Agency	Scope	Main evaluation type
Germany	Akkreditierungsagentur für Studiengänge der Ingenieurwissenschaften, der Informatik, der Naturwissenschaften und der Mathematik (ASIIN) – www.asiin.de	Regional, university and non-university sectors, subject-specific	Programme accreditation
Germany	Akkreditierungsagentur für Studiengänge im Bereich Heilpädagogik, Pflege, Gesundheit und Soziale Arbeit (AHPGS) – www.ahpgs.de	Regional, university and non-university sectors, subject-specific	Programme accreditation
Germany	Stiftung Evaluationsagentur Baden-Württemberg (EVALAG) – www.evalag.de	Regional, university and non-university sectors	Programme evaluation
Germany	Foundation for International Business Administration Accreditation – www.fibaa.de	Regional, university and non-university sectors, subject-specific	Programme accreditation
Hungary	Hungarian Accreditation Committee (HAC) – www.mab.hu	National, university and non-university sectors	Programme and institutional accreditation
Iceland	Division of Evaluation and Supervision – http://mrn.stjr.is	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation
Ireland	Higher Education and Training Awards Council (HETAC) www.hetac.ie	National, non-university sector	Programme and institutional evaluation and accreditation
Ireland	Higher Education Authority – www.heai.ie	National, university sector	Institutional evaluation, meta-evaluation

Country	Agency	Scope	Main evaluation type
Ireland	National Qualification Authority of Ireland – www.ngai.ie	National, non-university sector	Institutional evaluation
Italy	National Committee for the Evaluation of the University System – www.vsu.it	National, university sector	Programme and institutional evaluation, institutional accreditation
Latvia	Higher Education Quality Evaluation Centre - www.aiknc.lv	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation and accreditation
Lithuania	Lithuanian Centre for Quality Assessment in Higher Education – www.skvc.lt	National, university and non-university sectors	Programme evaluation and accreditation
Macedonia	Ministry of Education and Science, Accreditation Board	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation and accreditation
Netherlands	Inspectorate of Higher Education – www.owinsp.nl	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation, meta-evaluation
Netherlands	Netherlands Quality Agency – www.hbo-raad.nl	National, non-university sector	Programme evaluation
Netherlands	Netherlands Accreditation Organisation – www.nao-ho.nl	National, university and non-university sectors	Programme accreditation
Netherlands	Quality Assurance Netherlands Universities (QANU) – www.qanu.nl	National, university sector	Programme evaluation

Country	Agency	Scope	Main evaluation type
Norway	Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (NOKUT) – www.nokut.no	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation and accreditation
Poland	National General Accreditation Commission – www.men.waw.pl	National, university and non-university sectors	Programme and institutional accreditation
Poland	University Accreditation Commission – http://main.amu.edu.pl/~ects/uka/uka.html	National, university sector	Programme accreditation
Poland	Association of Management Education Forum – www.semforum.org.pl	National, private university and non-university sectors, subject-specific	Programme evaluation and accreditation
Portugal	National Council for Evaluation of Higher Education (CNAVES) – www.cnaves.pt	National, university and non-university sectors	Institutional evaluation
Romania	National Council for Academic Assessment and Accreditation – www.cneaa.ro	National, university and non-university sectors	Programme and institutional accreditation
Slovakia	Accreditation Commission – www.akredkom.sk	National, university and non-university sectors	Programme and institutional accreditation
Slovenia	Council for Higher Education	National, university and non-university sectors	Institutional accreditation
Slovenia	Higher Education Quality Assessment Commission (HEQAC)	National, university and non-university sectors	Programme and institutional evaluation

Country	Agency	Scope	Main evaluation type
Spain	National Agency for Quality Assessment and Accreditation (ANECA) – www.aneqa.es	National, university sector	Programme and institutional evaluation and accreditation
Spain	Agency for Quality Assurance in the Catalan University System – www.agenqua.org	Regional, university sector	Programme and institutional evaluation
Sweden	National Agency for Higher Education – www.hsv.se	National, university sector	Programme and institutional evaluation and accreditation
Switzerland	Centre for Accreditation and Quality Assurance of the Swiss Universities (OAQ) – www.oaq.ch	National, university sector	Programme and institutional accreditation
United Kingdom	Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA) – www.qaa.ac.uk	National, university and non university sectors	Programme and institutional evaluation
	European University Association (EUA) – www.eua.be/eua/	University sector	Institutional evaluation